

единъ господинъ и пледира върху необходимостта да се въведе въ народното училище национализъмъ. Азъ пъкъ ще му кажа, че той много малко разбира отъ национализъмъ. Не, центъръ на читалищата трѣбва да бждатъ народнитѣ библиотеки. И когато ний ще поставяме цели на нашия съюзъ, не можемъ да влизаме въ една чужда областъ. Читалищата ще си опредѣлятъ целитѣ, срѣдствата и задачитѣ съвършено самостоятелно.

Главния въпросъ, на който трѣбва да се спре конгреса е, по каквъ начинъ може да се заздрави положението на нашитѣ читалища. Всичко останало ще бжде второстепенно. Въ закона за градскитѣ и селски общини е казано, че общината подържа и субсидира мѣстното читалище. Значи, законодателятъ още отъ рано се е загрижилъ за тия просвѣтни институти, като е предписалъ съ законъ на общинитѣ да даватъ помощи на читалищата. Но какъ се раздаватъ тѣзи помощи? — Много случайно. Ако иматъ нѣкой свой човѣкъ въ общината, ще имъ се отпусне. Трѣбва да искаме по законодателенъ редъ да се задължи общината да отдѣля отъ своя бюджетъ известенъ процентъ за читалищата, тъй както отдѣля по $1\frac{1}{2}\%$ за обществена полза. Тѣй че, когато дойдемъ до разглеждане рубриката „срѣдства“, ще трѣбва повече да се спремъ и помислимъ откъде да се взематъ, защото отъ правилното разрешение на този въпросъ зависи въ голѣма степенъ и бждещето на читалищното дѣло у насъ.

Другъ единъ въпросъ. Отъ 6—7 години, както знаете, у насъ доста бързо се развива кооперативното движение. Тамъ частната инициатива е насочена да подпомогне материално и да подобри положението на селското население. Вие сжщо знаете, че отъ приходитѣ на тия селски кооперации се предвижда единъ процентъ за общополезни, научни цели. Ние трѣбва да поставимъ читалищата по-близо до тия кооперации и посредствомъ читалищата да прѣскаме просвѣта между тѣхъ. Тѣзи сж моитѣ бележки, които искамъ да направя. Понеже времето е доста напреднало, предлагамъ да се продължатъ разискванията утре. Сега да се пристѣпи къмъ изборъ на комисия, която като вземе подъ внимание общитѣ положения отъ това, що се говори до сега, да докладва проекто-устава. Комисията да е отъ 5 души.

Това предложение се приема. Избра се комисия по устава въ съставъ: 1) Андрей Тодоровъ; 2) Г. Рашковъ; 3) Хр. Бѣлевъ; Петъръ Ненковъ и 5) Димитъръ Йоцовъ. (На другия день).

Т. Ив. Мумджиевъ. Г. г. делегати! Ний трѣбва да съжаляваме само, че нѣмаше днесъ при първия нашъ учредителенъ конгресъ единъ рефератъ, въ който обстойно да бжде разгледано читалищното дѣло у насъ и въ чужбина, за да си съставимъ едно ясно понятие за задачитѣ и цѣлитѣ на бждещия читалищенъ съюзъ.

Но преди да почнемъ нашата работа, преди да трѣгнемъ по пѣтя, който сж начертали старитѣ дейци въ читалищното дѣло, ний трѣбва да имъ отдадемъ нашата данъ съ почитане тѣхната паметъ. Между останалитѣ живи дейци е най-стария деецъ Лазаръ Иовчевъ — българскиятъ екзархъ въ Цариградъ. Той бѣ първия деецъ въ развитието на читалищното дѣло. Следъ като отдадемъ нашата данъ къмъ тѣхъ, ний можемъ да минемъ по-нататѣкъ, като начертаемъ правия пѣтъ, по който трѣбва да върви и се развива читалищното дѣло у насъ.

Нашата интелигенция трѣбва да знае, че стълбата, по която се е изкачила, е поставена отъ нашитѣ стари дейци на читалищното дѣло въ миналото. Днесъ ние присѣдствуваме на едно тържество, което мислено ни пренасы въ миналото на нашето възраждане, когато се поставили основитѣ на онова, което днесъ ний искаме да доизградимъ. Като нѣмамъ това време да се впу-